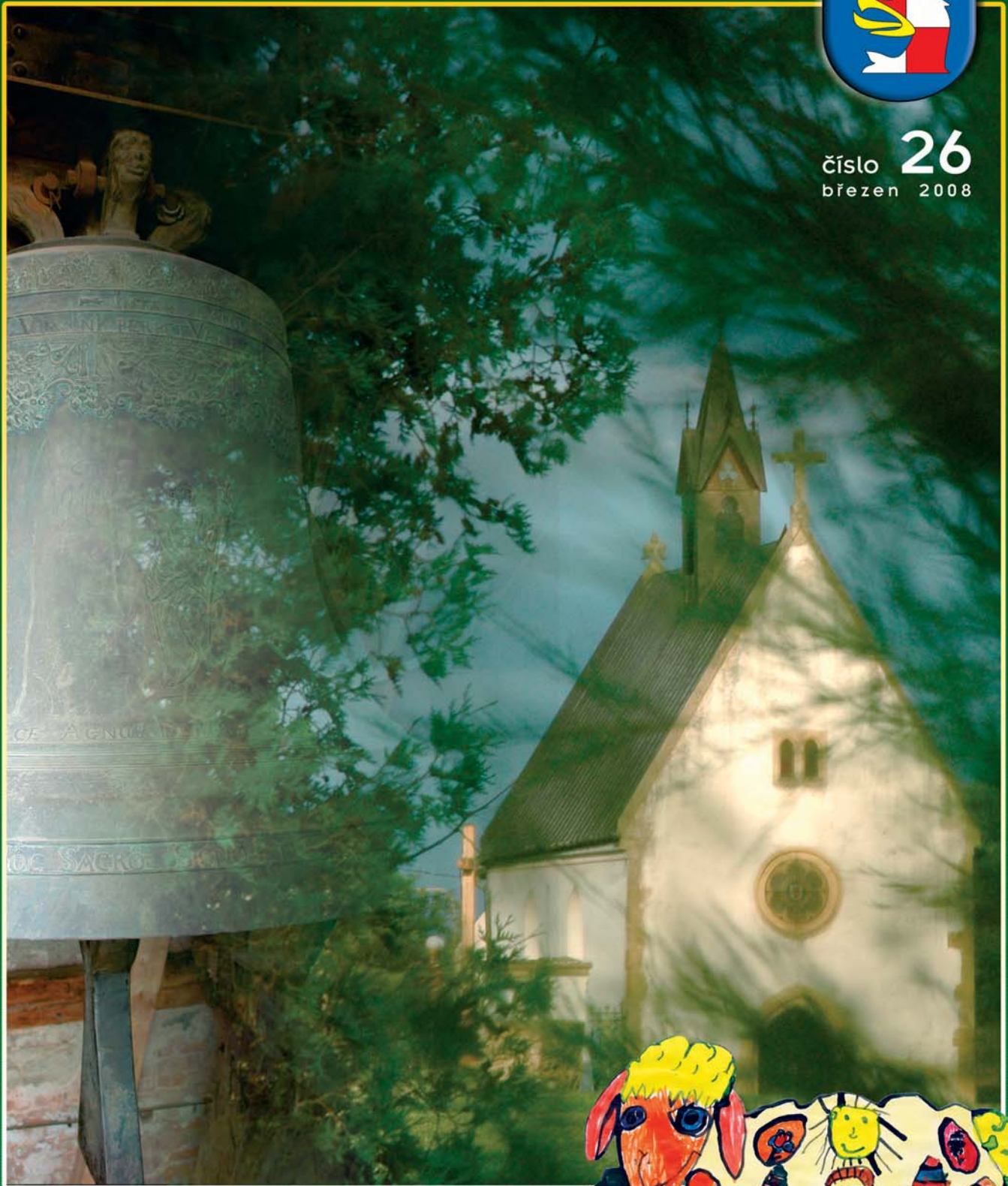

Velehradský zpravodaj

číslo **26**
březen 2008

Veselé Velikonoce

Sdělení zastupitelstva obce

Vážení spoluobčané!

Dovolte, abych Vás všechny co nejsrdečněji pozdravil. Jaro se kvapem blíží a začíná po dlouhém zimním období v naší obci mnohem intenzivnější život. Proto bych Vás chtěl ve stručnosti informovat o tom, co se děje nyní a co se připravuje na letošní rok.

I když věžní hodiny přestaly na čas jít, život v obci se nezastavil. Rozběhly se drobné investiční akce, které zůstaly nedokončeny z časových a finančních důvodů z loňska. Jedná se o opravu propadlé místní komunikace vedle Stojanova. Tento zpočátku jednoduchý úkon se projevil jako velmi komplikovaný. Po otevření cesty se zjistilo, že část potrubí betonové kanalizace byla v desolátním stavu, totálně rozpadlá. Bylo třeba ji vyměnit, podložit zhutnit a znovu cestu předláždít. Další rest, který je třeba dodělat, je odstranění nefunkčního schodiště za ZŠ. Je třeba opravit izolaci a fasádu na části základní školy. Dále je z důvodů nové bytové výstavby nutno prodloužit panelovou cestu „Pod Zahrádkami“, zhruba o padesát metrů. V rámci reklamace byl opraven propadlý chodník na místním hřbitově (údajně zde jsou nějaké staré hroby z dávných dob). V současné době je problém vyřešen. Uvedu ještě některé drobné akce, které je třeba realizovat. Jsou to: oprava části fasády a výstavba nové ohradní zdi hasičské zbrojnice, obnova fasády vedle schodiště na OÚ, přebroušení a natření laviček na místním hřbitově, předláždění chodníku před hasičskou zbrojnicí aj.

Na výstavbu dětského hřiště, které by mělo být realizováno v letošním roce, hledáme vhodný prostor.

V současné době jsme se dočkali postavení „mola“ na našem rybníku Rákoš. Firma Staveko splnila svůj slib a tuto výstavbu zajistila. Určitě tento prvek přispěje

ke zkvalitnění rekreace jak po stránce funkční, tak estetické.

A co připravujeme? Je to žádost o dotaci na rekonstrukci ČOV přes Ministerstvo zemědělství. Tento záměr je ve spolupráci s obcí Modrá, pomoc při financování přislíbil i Zlínský kraj.

Druhým velkým úkolem je vybudování druhé etapy cyklostezky a to z autokempu Velehrad do obce Salaš. Financování, o které usilujeme, bude přes Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI). Zde je možnost získat dotaci ve výši šedesáti procent, zbytek bude dofinancován obcemi Velehrad a Salaš. Připravuje se projekt pro územní rozhodnutí na Kulturní, sportovní a informační centrum obce Velehrad. Tato velká investiční akce bude realizována, pokud se podaří zajistit finanční prostředky z evropských fondů.

Pracuje se též na přípravě rekonstrukce barokního mostu přes potok Salašku u Hotelu Mlýn. Rekonstrukce je věcí ŘSZK (Ředitelství silnic Zlínského kraje), obec Velehrad ji pouze razantně iniciovala. Most patří do majetku ŘSZK, obec se bude podílet pouze na obnově lávky pro pěší, která je situována vedle něj. Práce budou zahájeny v příštím roce.

Vážení a milí spoluobčané, to byl jen velmi stručný přehled o tom, na čem zastupitelstvo pracuje, a co chystá na příští období. Plánu a úkolů máme před sebou hodně, přesto pevně věřím, že díky dobré spolupráci zastupitelstva a Vás občanů, vše zdárně uskutečníme.

Jelikož se blíží Velikonoce, chci popřát Vám všem i Vaším rodinám jejich nádherné prožití. Hodně zdraví, pohody a optimismu do roku 2008.

Za zastupitelstvo obce
Ing. Stanislav Gregůrek, starosta

Montáž mola na rybníku Rákoš.

Uložení mola do vody.

Oprava komunikace u novinového stánku.

Oprava kanalizace.

Z historie obce

Slovácké noviny

1. 8. 1924

Z Velehradu. Jak bylo v listech oznámeno měl býti dne 5. července pasák hajného Sedláčka, jménem František Kvapil na Velehradě v lese Háji čtyřmi neznámými mladíky přepaden, spoután a po ucpání úst dubovým listím a zavázáním úst šátkem, přiskřípnut do pasti na škodnou zvěř. Jak nyní vrch. str. Anděra, velitel četnické stanice v Uh. Hradišti zjistil, jest celý případ ten Kvapilem vymyšlen. Kvapil pásal onoho dne v háji krásy, nestaral se však o ně, toulaje se lesem tak, že mu tyto utekly. Se strachu před trestem pro svou nedbalost, vymyslel si onu historku o přepadení a vida nedaleko rolníka Martináka a počítaje s tím, že jej tento najde, nacpal sobě sám listí do úst, ovázal si pak tyto kapesníkem a vlezl do zmíněné klece, spustil záklopku na sebe, načež sténáním upozornil Martináka na sebe, kterému bajku o svém přepadení vyložil a tuto pak četnictvu opakoval. Teprve rozpory v jeho označování různých osob co pachatele, přivedlo četnictvo na myšlenku, že Kvapil přepadení pouze předstírá. Byv znovu zevrubně vyslýchán doznal se konečně Kvapil k činu a bude se teď zodpovídat proto u soudu.

Slovácké noviny

22. 8. 1924

Z Velehradu. Vykutálený ptáček. Kluk, který předstíral v háji u Velehradu přepadení a nacpal si do úst listí, okradl nyní svého zaměstnavatele hajného Sedláčka a prchl. Ukradl opakovací pistoli s náboji, dalekohled, tmavomodrý listrový kabát, rovněž takovou vestu, čepici a tmavozelené jízdecké kalhoty. Před koupí těchto věcí se varuje.

Co nového ve farnosti?

... no přece zastavily se hodiny. Toho si každý hned všimne. Život obce je paralyzován. Člověk neví, kdy má obědovat ani kdy jít spát. Je to až s podivem, kolik lidí je závislých na našich věžních hodinách! V dnešní době digitalizace, v době kdy digitální časomíru najdeme na každém mobilu, na palubní desce automobilů, na počítači. „Kdy už konečně ty hodiny spravíte, pane faráři?!“ „Ano, přijde to, vše má svůj čas. Naše hodiny se jednoduše po 30 letech unavily a potřebují si také odpočinout. Ale zkušená firma z Vyškova se postará o nápravu.“

No, vidíte, podařilo se. Obec se opět dostala do nostalgického normálu. Hodiny už opět neúnavně ukazují čas a vhánějí nás tak neúprosně do jednotlivých povinností každého dne, každé hodiny.

Je dobře, když s námi Pán Bůh někdy zatřepe a vytáhne ze stereotypu života. Najednou si musíme zvykat na něco jiného, přijmout, že nám něco chybí. Něco je najednou jinak než doposud. To zažili i apoštolové - velice bytostně. Jejich dobrého Ježíše nepřátelé postupně ztýrali a zabili na kříži. Padlo všechno, do čeho uředníci vkládali své naděje. Vše je pryč, vše je jinak. Co teď? A ještě nedozněl tento šok a už je tu další, který opět mění pozice života. Přichází zvěst, že On žije, že vstal

z mrtvých! A oni musí poznat a zažívají Jeho novou přítomnost mezi nimi. Něco, co se přerušilo, pokračuje dál, ale v nové podobě. A teprve nyní to začíná být pravé dobrodružství a přátelství na život a na smrt.

Naše hodiny, které zkolabovaly (umřely) a opět ožily (i když ne po třech dnech) nám mohou připomínat radostnou velikonoční událost. Nechme se vnést Ježíšem do tajemství života!

Požehnané Velikonoce všem přeje
P. Petr Přádka SJ,
farář

BOHOSLUŽBY V DOBĚ VELIKONOČNÍ			
Zelený čtvrtek	20.3.	18:00	bazilika: mše sv. na památku večere Páně
Velký pátek	21.3	18:00	bazilika: obřady Velkého pátku
Bílá sobota	22.3	20:30	bazilika: obřady Velikonoční vigilie
Neděle zmrtvýchvstání Páně	23.3	7:30	bazilika: mše sv.
		7:30	Tupesy: mše sv.
		9:00	Salaš: mše sv.
		10:00	bazilika: mše sv.
		15:00	bazilika: mše sv.
Pondělí velikonoční	24.3	7:30	bazilika: mše sv.
		7:30	Tupesy: mše sv.
		9:00	Salaš: mše sv.
		10:00	bazilika: mše sv.

GETSEMANSKÁ ZAHRADA (kaple Matky jednoty)

je otevřena k osobní adoraci na Zelený čtvrtek do 20:30, na Velký pátek po celý den od 8:00 hodin.

VELKÝ PÁTEK - den smrti našeho Pána Ježíše Krista - je dnem přísného postu.

Půstem zdrženlivosti (od masa) po celý den jsou vázáni všichni katoličtí křesťané, kteří dosáhli 14 let a **půstem újmy** (najíst se dosyta pouze jednou za den) všichni ve věku 18-60 let.

BOŽÍ HROB (Královská kaple)

je otevřen na Bílou sobotu po celý den 8:00 - 20:00 hodin.

II. Valná hromada Matice Velehradské

Dne 17. 2. 2008 se na Velehradě ve Slovanském sále uskutečnila 2. Valná hromada Občanského sdružení Matice Velehradská. Vlastnímu setkání předcházelo slavení liturgie v bazilice. Po jejím skončení byl členům Matice a hostům nabídnut „cyrilský guláš.“

Po zahájení Valné hromady pozdravil členy Matice a hosty protektor Matice, olomoucký arcibiskup Jan Graubner. Ocenil nadějeplný rozvoj tohoto občanského sdružení a povzbudil je k další činnosti. Předseda Matice, P. Jan Peňáz, vyzval členy k vytvoření sítě dobrovolníků, kteří by zprostředkovávali kontakt mezi jednotlivými členy v okolí svého bydliště. Přirovnal dvacet kamenných soch s reliéfy růžencových zastavení ke dvaceti prstům soluňských bratří, kterými psali, ale také žehnali a pracovali. Přečetl rovněž zdravici pana kardinála Tomáše Špidlíka SJ, kterou pozdravil členy Matice z Říma.

Zprávu o činnosti obohacenou obrazovou projekcí přednesl sekretář Matice Petr Hudec. Prezentoval nejen činnost Matice v loňském roce, ale uvedl účastníky Valné hromady do širších „velehradských“ souvislostí a nastínil možnosti jejího dalšího rozvoje. Předsedkyně Kontrolní komise Ing. Hábllová přednesla zprávu o hospodaření a Valné hromadě byl rovněž představen dlouhodobý plán činnosti a plán činnosti v roce 2008.

V druhé části programu pozdravili účastníky Valné hromady zástupci sesterských Matic. Předseda Matice Svatohostýnské Mgr. Dufek poukázal na možnost rozvoje spolupráce, jež bude konkretizována poutní cestou, která bude spojoval Hostýn s Velehradem. Podrobněji se k celému projektu vyjádřil Dr. Troneček. Rovněž zástupce Matice Svatoantonínské Oldřich Graubner poukázal na možnost vzájemného obohacení. Své příspěvky přednesli rovněž představitelé

veřejného života, které předseda Matice představil hrdě jako „nástupce moudrého Rastislava.“ Zástupce hejtmána Zlínského kraje, Ing. Vojtěch Jurčík, poukázal na prioritní postavení Velehradu v plánech rozvoje regionu. Své příspěvky přednesli rovněž starostové obcí Velehrad, Modrá a Staré Město, kteří se vyslovili pro možnost spolupráce na rozvoji Velehradu a jeho okolí. Ředitel Centra Aletti Pavel Ambros SJ shrnul atmosféru celého setkání ve slovech, jež zde kdysi zazněla z úst lvovského metropolity Ondřeje Šeptyckého: „Na Velehradě je stejně přitažlivá minulost jako budoucnost.“ V závěru byl schválen dlouhodobý plán činnosti a plán činnosti pro rok 2008; Valná hromada vzala na vědomí přednesené zprávy, pověřila Výbor dopracováním loga a ocenila práci jak Výboru, tak také Kontrolní komise. Setkání věcně a vtipně řídil Josef Vaculík, senátor a současně člen Výboru. Účastníci Valné hromady se rozešli s biskupským požehnáním po zazpívání písně Bože cos ráčil, která obsahuje vyznání zachování dědictví otců.

Petr Hudec (sekretář MV)

Dlouhodobý plán činnosti Matice Velehradské

- podpora cyrilometodějské tradice (informovat, vytvářet vztahy, popularizovat)
- péče o hmotný Velehrad (podpora stávajících aktivit - poutě, Stojanov, gymnázium, poutní areál)
- vlastní program pro Velehrad
 - vzdělání
 - kultura
 - dialog - sladování všech snah s Velehradem spojených
 - dílčí projekty;
- vlastní program pro členy Matice Velehradské (vzdělání, formace, informace)
- rozvojová kancelář (psaní projektů, logistika, administrativa)
- mediální prezentace (bulletin, internetové stránky, informace pro veřejnost a pro členy)

KONKRETIZACE:

- spolupracovat s Arcibiskupstvím olomouckým, Římskokatolickou farností Velehrad, Obcí Velehrad a Zlínským krajem na úpravě poutního areálu
- připravovat 1150. výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje v roce 2013

Plán činnosti v roce 2008

- konečná úprava kapličky Pražského Jezulátka a jejího okolí
- postavit třetinu zastavení Poutní cesty ze Starého Města a následná údržba
- Víkend gregoriánského chorálu na Velehradě (7. - 9.3.)
- exercicie členů Matice za duchovního doprovázení P. Pavla Ambrose SJ (3. - 6.4.)
- organizace putování po poslední části stezky ze sv. Hostýna na Velehrad v předvečer hlavní pouti 4.7.2008
- přednášková činnost (8.3., 5. - 6.7. a další termíny)
- zapojení se do průběhu hlavní pouti (organizace, prezentace, služby)
- pomoc při česko-slovenském setkání mládeže na Velehradě (organizace, prezentace, služby)
- pout Matice 15. 8. 2008 (liturgie, divadelní představení, koncert)
- organizační výpomoc posledního dne hvězdicové pěší pouti v sobotu 23. 8. 2008 na Velehradě
- II. ročník festivalu Šroubek 29. 8. 2008
- II. ročník mezinárodní výstavy mešních a košer vín Cisterciácká pečť (8.11.)

Základní škola

Na horách je tak krásně ...

V tomto školním roce jsme zorganizovali pro zájemce (*lyžaře i nelyžaře*) lyžařský výcvikový kurz.

V neděli 24. 2. 2008 odjelo celkem 36 dětí z 2.stupně společně s instruktory lyžování Jiřím Sukaným, Radomírem Válkem a Kateřinou Horákovou do Velkých Karlovic, kde nás uvítali naši dobří známí manželé Rumanovi, provozovatelé Hotelu HAMÉ.

I když sněhové podmínky nebyly úplně ideální, celý týden svítilo sluníčko a přibližně 20 dětí si mohlo kromě lyžování díky zapálenému a obětavému instruktorovi Šimonu Zapletalovi vyzkoušet své umění na snowboardu.

Někteří se rádi po lyžování vyřádili v bazénu, jiní měli možnost si zahrát stolní tenis nebo stolní fotbal.

Při večerních programech se žáci dozvěděli něco o lyžařské výzbroji a výstroji, o základech karvingového lyžování, snowboardingu, zasoutěžili si, zatančili a hlavně měli spoustu času na své kamarády a kamarádky.

My, instruktoři doufáme, že všichni budou na lyžařský kurz v dobrém vzpomínat. A věřte, že jsme vždy rádi, když děti dovezeme domů celé a spokojené, i když tak unavené ...

Mgr. Kateřina Horáková

Mateřská škola Velehrad

Mateřská škola na Velehradě vyhlašuje

ZÁPIS DĚTÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2008 - 2009

Ve dnech 7. a 8. dubna 2008 od 10.00 - 11.30 hodin

v prostorách mateřské školy proběhne zápis dětí pro školní rok 2008-2009.

Upozorňujeme rodiče, aby přišli zapsat i děti, které nebyly do MŠ přijaty v minulém roce a i děti, které budou nastupovat v průběhu celého školního roku, tj. od 1. září 2008 do 31. srpna 2009.

Domov pro osoby se zdravotním postižením Velehrad - Vincentinum

Co je za námi a na co se těšíme?

Loňský rok byl pro nás všechny velmi náročný. Po všem tom stěhování, usazování, zabydlování a přizpůsobování se novým podmínkám našeho domova jsme se nadechli a posouváme se dál.

Je zde opět čas svátků, kdy se vše v přírodě začíná znovu rozvíjet, probouzet k životu. Velikonoce nám přinášejí světlo, novou naději a nabízí krátké ohlednutí za dosavadním letošním děním ve Vincentinu. I v nevlídných zimních měsících, kdy se většina z nás drží v teple domovů a ven vychází jen když musí, je nutné zajistit pro naše svěřence přiměřené aktivity a dostatečné rozptýlení pro udržení psychické i fyzické kondice.

Pravidelná účast většiny obyvatel Vincentina v nejrůznějších formách ergoterapie jim tak přinesla nejen naplnění - jehož výsledkem je řada pěkných osobitých výrobků - ale i finanční zhodnocení jejich práce investované do třídění plastů, které později náležitě využili.

Když s Třemi králi odešlo vánoční období, začaly se připravovat kostýmy na tradiční „Rej masek“. Že si každá skupina svěřenců představuje „pohádku“, v jejímž duchu se letošní karneval měl odvíjet úplně jinak, bylo jasné na první pohled, když se mezi trpaslíky, Sněhurkou a princem bojovně procházeli mušní fotbalisté místního klubu Velekop či senátoři Parlamentu ČR. A protože v den konání karnevalové pohádky bylo venku téměř jarní počasí, prošel velkolepý průvod masek nejen domovem, ale i jeho zrekonstruovaným nádvořím. Tato pestrost masek působila neotřele a všichni svěřenci i personál se náležitě bavili.

První březnovou neděli se obyvatelé Vincentina přesunuli do sklepa Magna Moravia na „Společenské odpoledne s živou hudbou a večeří“. Nevlídné počasí, které ten den panovalo nemělo šanci negativně

poznamenat tuto vydařenou radostnou neděli. Poděkování za vytvoření skvělé atmosféry tak patří nejen zaměstnancům, ale všem ze Staroměstské kapely, která nám celé odpoledne krásně vyhrávala.

Těší nás, že na některé akce můžeme čerpat prostředky díky sponzorům a také to, že nadále uvádíme do chodu věci, které se mohly uskutečnit díky projektu spolufinancovanému evropskou unií, konkrétně projektu „Podpora sociální integrace ve Zlínském kraji“.

Pokud to počasí jen trochu dovolilo, užívali si svěřenci pěkné chvíle při společných vycházkách do okolí. Po celé předjarní období připravovali na velikonoční jarmark do Uh. Hradiště své originální výrobky, především keramiku, krásné vyřezávané výrobky ze dřeva, plyšové hračky a další. Prezentují tak veřejnosti své schopnosti a smysl pro fantazii. Hodně radosti si všichni užívají se štěňátkem Betynkou, která má své zázemí u brány domova, ale jinak skotačí po celém areálu. Zavedli jsem tak pro klienty našeho zařízení novou terapii, při které využíváme pozitivního působení psa na člověka.

Vážení spoluobčané, Velikonoce nám tedy přinášejí naději a tak vybízejí k činorodosti a optimismu do dalších měsíců roku. Pro obyvatele Vincentina je připravena řada kvalitních akcí, které jim přinesou užitek jak pro tělo tak pro duši a určitě spoustu pěkných zážitků, se kterými se pak s Vámi rádi podělí.

Přejeme jim i Vám všem milý spoluobčané radostné prožití jarních svátků a hodně zdraví pro naplnění všech svých plánů a přání.

*Miroslava Daničková, vedoucí sestra
Lenka Lesová, sociální pracovnice
snímky ing. Milena Marečková*

Domov pro osoby se zdravotním postižením Velehrad - Buchlovská

Sposledním dnem měsíce února se s námi rozloučila paní vedoucí Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D., pod jejímž vedením jsme pracovali a žili 6 let. Byla to právě ona, která vytvořila z našeho domova příjemné místo, které se pevně vepsalo do podvědomí nejen místních obyvatel. Ohlédneme-li se za uplynulými roky, vidíme velký kus práce, který se odrazil na kvalitě námi poskytovaných služeb. Od roku 2002 jsme se zaváděním standardů kvality sociálních služeb obohatili naši službu natolik, že dnes si můžou uživatelé vybírat z široké nabídky volnočasových, rehabilitačních a pracovních aktivit. Vzpomeňme jen namátkou košíkářská, tkací, keramická a grafická dílna, balneoterapie, snoezelen terapie, rehabilitační cvičení a masáže. V areálu zahrady jsme vybudovali ohniště a hřiště. Bez pravidelných návštěv divadelních, filmových představení, turistických a cyklistických výletů a pobytových akcí si již naši uživatelé nedovedou představit trávení svého volného času.

Svou činnost prezentujeme široké veřejnosti na pravidelných akcích, ať jsou to Dny otevřených dveří či výstavy rukodělných výrobků našich uživatelů v Uherském Hradišti. K těmto příležitostem vždy nastudujeme pěvecké, taneční či divadelní představení.

Domov Kopretina navázal spolupráci s Arcibis-

kupským gymnáziem, jehož studenti pravidelně tráví pondělní odpoledne s našimi uživateli, pořádají studentské mše a vystoupení při příležitosti vánočních a velikonočních svátků.

S pomocí Agentury podporovaného zaměstnávání se nám podařilo zaměstnat jednu uživatelku v Hotelu Mlýn na Velehradě.

Při loučení s paní vedoucí na letošním karnevalu ukápla i nějaká ta slzička. Paní Vávrové všichni ze srdce přejeme na další životní cestě hodně zdraví, štěstí, pracovních i soukromých úspěchů. Děkujeme za skvělé vedení a těšíme se na shledání na některé z našich akcí.

*Uživatelé a zaměstnanci
Kopretiny*

Domov pro osoby se zdravotním postižením Velehrad - Stojanov

A zase jsme o rok starší

Už je to tak. Je tady nový rok a s ním i spousta nových událostí, nevíme, co nás letos potká, ale navzdory všemu se budeme snažit zdotat každou překážku, která nás čeká - a to ne jinak než s úsměvem, i když to někdy nejde.

Zrovna to se dá říci i o posledním měsíci minulého roku, kdy nás opustila naše dlouholetá a všem známá naše uživatelka Jarmilka Janáčková. Bude nám všem hodně chybět, byla to taková duše našeho zařízení, všichni na ni vzpomínáme a stále slyšíme její smích.

Všichni naši klienti se těšili na zimní radovánky na sněhu, protože koncem roku byly zakoupeny z prostředků EU v rámci projektu SROP běžecké lyže, snowtubing, takže stačilo jen málo - napadnout sních a mohlo být veselo na sněhu, ale člověk míní, příroda mění. Nevadí. Ještě máme v záloze zimní rekreační pobyt v Jeseníkách, také hrazený z prostředků EU - snad to vyjde. A vyšlo.

Dne 11. 2. 2008 se 19 klientů Domova, plně vyzbrojení, vydalo na týdenní pobyt do Jeseníků.

Výlet neměl chybu, klienti bydleli v horském Hotelu Paramon. Ve středu - uprostřed pobytu - uskutečnili celodenní výlet na Ovčárnu, kde si lyže vyzkoušel každý. Zato večer se s klienty nikdo nedomluvil, tak byli z horského vzduchu unavení, že nikdo nenamítal a brzy zalezl do postýlek. Ve čtvrtek byl pro naše klienty také změnou, vedení Hotelu uspořádalo večerní pořad vystoupení uměleckého souboru travesti Divoké kočky z Ostravy. Nemělo to chybu, klienti byli u vytržení. V pátek se jen neradi vraceli do Domova a všichni jsme museli slíbit, že zimní rekreaci si příští rok zopakujeme.

Momentálně se připravujeme na velikonoční svát-

ky, i když letos brzy. Při tom všem ještě začínáme s nácvikem na Sportovní hry do Zubří. Sice je to poněkud předčasně, ale co se naučíme již teď, proměníme v červnu ve více medailí.

Také náš Domov v měsíci dubnu uspořádá turnaj v přehazované dívčích družstev - Velehrad, Břežany, Chvalčov a fandit přijdou určitě chlapi z Uh. Brodu, Kyjova a Nezamyslic už se moc těšíme. Doufáme, že vyhraje.

Tak to jsou jen malé střípky z našeho života v Domově, doufáme, že jsme se trochu připomněli.

*Za všechny uživatele a pracovníky
PaedDr. Irena Hučíková - vedoucí Domova*

Řeholní sestra Damiána

„Život v cyrilometodějské kongregaci mě o nic neochudil“.

Zdeněk Skalička

Sedmasedmádesátiletá řeholní sestra Damiána, vlastním jménem Marie Mikulková ze slovenských Markoviec v okrese Michalovce, zasvětila svůj život samotnému Bohu a Kongregaci sester svatého Cyrila a Metoděje před jednašedesáti lety. Místo světských radovánek zvolila život v duchu řehole. Zřekla se manželského života a vlastních dětí, ale na oplátku získala duchovní mateřství. Třicet sedm let se starala o handicapované a trpící děti a mládež ve velehradském ústavu Stojanov. Třicet let se věnuje pěstování a sběru léčivých rostlin, které přinášejí lidem zdraví a úlevu, svěžest i krásu. Bylinkami, mastmi a tinkturami z nich vstoupila sestra Damiána do povědomí široké veřejnosti v naší vlasti i v zahraničí.

Popsat vaši životní pouť, k tomu rozhodně nestačí kousek papíru, který by se dal složit do krabičky od zápalek. Takže stručně. Kdy a proč jste vstoupila do kláštera?

Od malička jsem měla přezdívku „naše mniška“, což není na Slovensku hanlivé slovo, ale pěkné hodnocení. Kdyby mně ale někdo v dětství řekl, že půjdu do kláštera, tak bych ho vytahala za vlasy. Přesto jsem se v šestnácti letech rozhodla, že se cele oddám Pánu Bohu a v Turzovce na Slovensku jsem se 4. ledna 1947 stala kandidátkou řádu Kongregace sester svatého Cyrila a Metoděje. Téhož roku v srpnu jsem byla oblečená jako novicka, dostala řeholní jméno sestra Damiána, složila první sliby a odjela na Velehrad, kde jsem se věnovala postiženým dětem.

O práci s nimi jste v tom mladém věku měla jen mlhavé představy. Pocítala jste, že v tom světě handicapovaných je málo lásky?

Pocítala jsem, že i já jim mohu pomáhat, že Bůh, v něhož věřím, chce tu lásku zprostředkovaně dávat všem lidem, skrze mě je milovat a přinášet jim radost. Ačkoliv já byla tenkrát plná života, ohně a radosti, prvních čtrnáct dní jsem nejedla, ale nad těmi postiženými plakala. Předemnou bylo najedou tolik hrůzy a bolesti. Ale zvykla jsem si tu natolik, že nic jiného, než pracovat s postiženými dětmi bych nedokázala. Na třicet sedm chlapců epileptiků, mezi nimiž bylo sedm malých, jsme byly jen dvě sestry. A přitom skoro žádný z nich nemluvil, víc jich nechodilo jak chodilo. Mnohdy jsem je musela krotit láskou a očima. Oni věděli, že jsem přísná, ale měli mě rádi.

Byla jste o něco ochuzena tím, že žijete řeholním životem?

Tím, že jsem se svobodně rozhodla přijmout řeholní jméno, oděv a sliby, které mě zavazují žít řeholním způsobem života až do smrti, jsem rozhodně o nic nepřišla. Kdybych se ještě jednou narodila, nebo měla sto životů, zase bych se stala řeholnicí naší kongregace. Snad už by tu nebyla vláda jedné strany, která mě v padesátých letech zcela neprávem poslala na půl roku do vyšetřovací vazby.

Nejvyšší soud mě pak odsoudil k ročnímu trestu odnětí svobody s podmínkou na dva roky za údajné rozmnožování protistátních letáků a maření dozoru státu nad církví. Ale já s tím opravdu neměla nic společného. Pracovat jsem tedy mohla pouze s postiženými. Snad proto, abych je nepokazila a nenaučila modlit.

Váš život před třiceti lety začal výrazně ovlivňovat sběr a pěstování léčivých bylin, z nichž dodnes děláte nejrůznější čaje, masti, sirupy a tinktury. Lidem poskytujete rady a recepty, jak je používat při různých nemocech.

Léčivým bylinám se věnuji od útlého dětství. Zatímco dospělí je sbírali, já jako dítě stála u sporáku a míchala různé mastičky. První léčivky jsem začala pěstovat v zahrádce na okraji Velehradu, pak u tamního zdravotního střediska a od roku 2000 v zahradě našeho charitního domu, kde po třiceti sedmi letech práce s handicapovanou mládeží trávím podzim života. Čaje, tinktury a mastičky jsem dělala původně pro příslušnice našeho řeholního řádu. Od osmdesátých let minulého století, kdy Český rozhlas, Česká televize a dokonce i Rádio Svobodná Evropa několikrát odvysílaly reportáže o tom, jak sbírám a pěstuji léčivky v té boží zahradě, jak pomáhají širokému okruhu lidí ke zdraví, se pokojného dožití již tak rušného života asi nedočkám. Lidé si psali a dodnes píší nebo jezdí pro recepty, bylinky, mastičky, sirupy a čaje. Věřte nevěřte, málem jsem ztratila lásku k bylinkám, protože jsem lidem nestačila na dopisy odpovídat a nemohu ani pokrýt požadavky na různé recepty, na čaje či masti mnou léty ověřené.

Přesto, kolik lidí využilo k léčbě vašich bylinek a produktů z nich?

To nikdo nespočítá a nespočítám to ani já sama. Nevedu si ani žádnou evidenci o poskytnutých receptech. Dodnes za mnou přijíždějí lidé z Česka i Slovenska a recepty ode mě posílají třeba do Německa či Ameriky. Pravdou ale je, že léčivky mi sbírají lidé po celé republice. Lidem ale nedoporučuji, aby při léčbě bylinkami nedbali rady lékaře nebo na něj zanevěřeli. Léčit by je měl on. Bylinky nebo produkty z nich, jsou jenom pomocnou léčbou.

Pětadevadesátiletá Marie Běla Linhartová: Ráda bych svůj život dožila na poutním Velehradě

Zdeněk Skalička

Pětadevadesát let není žádný věk - alespoň ne pro Marii Bělu Linhartovou - tak to člověku může připadnout při setkání s ní. Navzdory tomu, že je už dvanáct let upoutána na invalidní vozík, je tato obyvatelka Domova pro osoby se zdravotním postižením Velehrad-Vincentinum velmi příjemnou společnicí, které nechybí úsměv, sdílnost a svěží úsudek. Rozhovor, při němž bilancuje svůj dosavadní život, nenuceně plyne.

„Světlo světa jsem jako nejstarší ze čtyř sourozenců spatřila v roce 1913 v okrese Rychnov nad Kněžnou. Protože jsem se narodila s vrozenou luxací a v mládí jsem prodělala několik operací, pracovala jsem do svých pětatřiceti let v domácnosti. Poněvadž jsem očekávala, že se můj zdravotní stav bude zhoršovat, rozhodla jsem se odejít do Ústavu sociálních služeb Vincentinum v Praze, kde jsem pracovala v kanceláři. Jako blesk z čistého nebe na mě v roce 1953 zapůsobila zpráva, že se musím přestěhovat na vzdálený a pro mě neznámý Velehrad. Ale zvykla jsem si zde a našla tu nový domov, obklopený krásnými lesy

a poli. Ve velehradském ústavu Vincentinum jsem až do svých třiaosmdesátin opět pracovala v kanceláři,“ zní strohý životopis ženy, nejstarší občanky Velehradu.

Pravda, ty křížky let, které na svých bedrech nese, také vykonaly své, ale jenom ona ví, zda lehce nebo těžce ... S rytmem ústavu je spojena i vzdor tomu, že zničehonic v roce 1996 přestala chodit a od té doby je uživatelkou invalidního vozíku. „Přesto je svéprávná Bělínka, jak jí začali říkat už v Praze, velice vstřícná, skromná a udržuje se ve velmi dobré duševní svěžesti čtením knih a sledováním televize. Ke každým svátkům v roce píše svým přítubným a známým až šedesát pohlednic. Nikdy nezapomenu-la s přáním a drobným dárkem na narozeniny a jmeniny mé i těch, kteří se o ni starají,“ chválí ji Milena Marečková, vedoucí Domova Vincentinum. Jedním dechem slíbila, že až bude Bělince Linhartové sto let, upečou ji v kuchyni domova dort a zapálí na něm sto svíček.

„Ne, stovky bych se nechtěla dožít,“ říká rezolutně paní Běla. „Při takovém výročí se blahopřeje a už teď mám z toho hrůzu. Ostatně, když mám narozeniny a lidé mi blahopřejí, způsobuje mi to, nevím proč, bolest. V den mých narozenin bych nejraději umřela, ale už na druhý den bych chtěla zase žít,“ říká s šibalským mrknutím okna na svůj věk poměrně zdravá a čiperná Bělínka. A jaký je její recept na dlouhověkost? „Z jídla mně chutná všechno, kromě luštěnin. Ty špatně polykám. Co ale nenávidím, je slivovice. Pohárek vína si musím naředit vodou,“ podotkla žena, která podle svých slov prožila ve velehradském Vincentinu moc pěkných pětapadesát let.

„Od těch padesátých let minulého století tu dodnes pracují milí a obětaví lidé. A taky Velehrad se za ta léta změnil k nepoznání. Stále je zvelebován a vyrůstá do krásy. Jsem ráda, že tu mohu bydlet a ráda bych v tomto poutním místě, ve stínu baziliky, svůj život dožila. Děkuji všem, kteří mi dávají najevo, že jsem člověkem, že ještě nejsem odepsaná a nejsem sama,“ zní vyznání Marie Běly Linhartové.

Text a foto Zdeněk Skalička

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VELEHRAD VÁS SRDEČNĚ ZVE NA

TRADIČNÍ POMLÁZKOVOU ZÁBAVU

která se koná

v neděli 23. března od 20⁰⁰ hodin ve vinném sklepě Magna Moravia

• k tanci a dobré pohodě hraje Petr Kostílek •

Vstupné : 50 Kč - Bohatá tombola

Za hračkami Jaroslava Kapitána do brodského muzea

Chovám úctu k lidem, kteří něco umějí. K nim patří jednadsmesátiletý Jaroslav Kapitán z Buchlovské ulice, jehož láska ke dřevu spolu s fantazií mu nedají zahálet. Důkazem toho je jeho autorská výstava v Muzeu J.A.Komenského, kde se Jaroslav od 15. února do 18. května prezentuje sedmdesáti dřevěnými hračkami, společenskými hrami a hlavolamy.

Slavnostního otevření výstavy 15. února se zúčastnila místostarostka Velehradu Anna Straková, zástupci místní a základní organizace STP a SPCCH, jichž je Jaroslav členem i funkcionářem, a jeho přátelé. Než se před účastníky vernisáže rozkrylo Jaroslavovo důvěrné království svůdných dřevěných her, hraček a jeho mistrovské dovednosti, rozezněl se sál písněmi dvacetičlenného komorního sboru Dvořák z Uherského Brodu.

Vkládají-li sudičky lidem do kolébky nějaká osudová rozhodnutí, tak v případě velehradského tvůrce hraček Jaroslava Kapitána to udělaly bez váhání. Sotva jako dítě udržel v ruce obyčejnou kudlu-rybičku, už jí v tátově dílně, který byl zručným stolařem, strouhal kousky dřeva do obdivuhodných tvarů. Tak říkajíc talent pro tu věc od přírody.

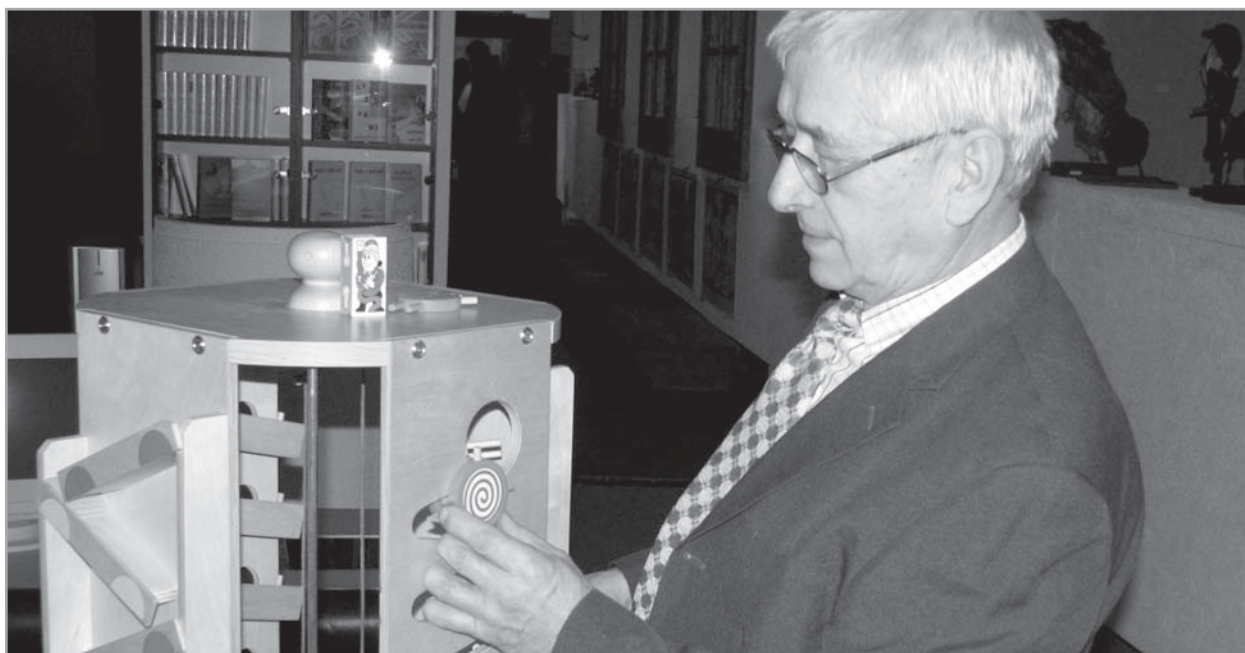
S léty přibýval Jaroslavův zájem o dřevo i touha vyrobit z něj něco k praktickému užitku člověka, ale také ke hraní, pro potěchu i pobavení svých kamarádů a přátel. Láska ke dřevu mu zahálet nedovolila nejen v produktivním věku, kdy pracoval jako letecký mechanik v Mesitu Uherské Hradiště, ale ani poté, co odešel do starobního důchodu. To teprve dospěl k poznání, že jeho práce se dřevem má ohlas u lidí, že jeho víc než stovce druhů dřevěných hraček, stavebnic, hlavolamů a společenských her rozumí nejen děti, ale i dospělí do věku devadesáti let. Zjistil, že dřevěné

hračky svého dětství má, jak se říká, pořád v sobě, ale že bude vytvářet zcela nové, které v hračkářských prodejnách nelze koupit. A tak v jeho hlavě vznikaly nové a nové nápady, v dílně přibývalo nákrešů, skic, přípravků i barev. Prostě všeho možného i nemožného, co se jednou může hodit k dotvoření nějaké nové hračky.

S obdivem pohlíželi při vernisáži děti i dospělí na hračky a hry ve vitrínách muzea, ale také si s těmi volně vystavenými pohráli. Ačkoliv Jaroslav není odpůrcem importovaných hraček z umělých hmot, vytváří a posiluje pozici typicky českých dřevěných hraček, které dětem neukazují násilí, jehož vidí dost v televizi. „*Děti si přece potřebují vytvořit vlastní laskavý pohádkový svět, chtějí se bavit a hrát. Jsem přesvědčen o tom, že hračkami a společenskými hrami, které vycházejí z mé dílny, kladně ovlivňují psychiku kluků a holek,*“ míní Jaroslav Kapitán. A kdo nevěří, ať si zajede do brodského muzea, kde se o tom může až do 18. května na vlastní oči přesvědčit.

Text a foto Zdeněk Skalička

Informace z oddílu stolního tenisu

Náš oddíl získal na sklonku roku 2007 další individuální úspěch. Postaral se o něj Libor Machala, sedmý hráč průběžného pořadí celkové úspěšnosti hráčů regionálního přeboru II. třídy, který skončil na třetím místě. Turnaj se uskutečnil v Kuno-

vicích, zúčastnilo se ho 25 hráčů všech výkonnostních skupin a Libor Machala obsadil 3. místo. *(Vítězem celého turnaje se stal Petr Hartman z TJ Kunovice, který ve finále porazil Lukáše Poláška z OST Bílovice).*

V současné době vrcholí jednotlivé soutěže regionálních přeborů. Nejlépe si počíná Velehrad „B“, který je v RP. 4. třídy v čele soutěže a bojuje tak o postup do vyšší výkonnostní skupiny. Podobně se daří i oddílu Velehrad „A“, jenž je na průběžném třetím místě a k postupu do nejvyšší soutěže regionálního přeboru mu stačí vyhrát poslední soutěžní zápas s Bílovicemi „A“. Oddíl Velehrad „C“ drží s perspektivními dorostenci střed tabulky základní 4. třídy RP. Tolik z aktuálního dění našeho oddílu.

za oddíl stolního tenisu
Mgr. Lubomír Švec

Úspěch v kopané

Po velkém úspěchu na X. ročníku mezinárodního letního turnaje v kopané „Memoriál Petra Bízy“ v Mutěnicích (*první místo*), získali velehradští fotbalisté druhé místo na turnaji o pohár starosty obce Mutěnice, který se uskutečnil 8. 3. 2008.

Turnaje se zúčastnilo šest mužstev. Jako první soupeř byl vylosován favorit turnaje fotbalisté z Dubňan. Ještě těsně před koncem 3:0 pro Velehrad, ale favorit se vzchopil a srovnal stav třemi slepenými góly na konečných 3:3. Postupně pak Velehrad zdolával Zubry z Přerova 2:0, Lvičata z Mutěnic 1:0 a Vinné mušky z Moravské Nové Vsi 7:0. Vidina prvního místa v turnaji velehradským fotbalistům svázala nohy a museli dotahovat nepříznivý stav s Popudinskými Močidlany 0:2 a 2:3 na konečných 3:3.

Po předvedení technické a líbivé hry fotbalisté z Velehradu obsadili druhé místo. Velkou zásluhou na tomto výsledku mají obránci v čele s brankářem Vladimírem Koutným, který získal ocenění nejlepší brankář turnaje. Mezi účastníky byl neproduktivnější střelec Velehradu Stanislav Strakoš. V žebříčku střelců obsadil druhé místo. Dále se turnaje zúčastnili

Korvas Antonín, Daněk Jiří, Mazůrek Miroslav, Březina David, Kopecký Bohdan, Grebeníček Antonín a Stašek Martin.

Vyhlášení výsledků a závěr turnaje s posezením a pohoštěním proběhlo v Muzeu Vinařství Mutěnice.

Na finančním zajištění se podíleli hráči, Sokol Velehrad, IMOS Zlín s.r.o., Matějka Miroslav a Grebeníček Antonín.

Miroslav Matějka st.
vedoucí mužstva

skutečnost bude brán v letošním roce velký důraz při kontrole. Stavovská rybářská čest by rybáři nedovolila ničit přírodu odhazováním odpadků. Co si rybář k vodě přinese, to si taky odnese.

Na rozdíl od státního rybářského revíru, který je obhospodařován rybářským svazem, je na vodách místních velká výhoda. Rybář si může ponechat dvě ryby, což na státní vodě nesmí. Míra kapra se pro tento rok protáhla na 45 cm, což je velice rozumné. Setkal jsem se s případy, kdy měl rybář ve vezírku kapra, kterého jsem přeměřil a do povolené míry mu scházel nějaký centimetr. Rybář se začal bránit s tím, že tuto rybu našponoval a opravdu měla nachlup požadovanou míru. Jednalo se o kapra říčního, který byl úzký jak lešeňová trubka a vážil podle mého 80 deka. Už toto hovoří o tom, jestli si rybář chce u vody odpočinout, nebo chodí k vodě pro večeri. Na takové rybě milý čtenáři, není vůbec nic. Už dále nebudu kázat o morálce rybářů. Bylo toho řečeno pro začátek až dost. Všichni milovníci Petrova cechu se tak trochu pousmějí. Pro tyto poctivé rybáře, kteří se kochají přírodou, kdy se ráno rozednívá, na vodě je opar a příroda se probouzí do denního světla, to je ten nejhezčí pohled a zážitek, jaký si rybář může přát. Odměnou je zatahání za vlasce a poskočení číhátka. To je, že svatý Petr, patron všech rybářů pozdravil toho „tichého blázna“, kterému se v ten moment rozbuší srdce až by mu vyskočilo z blůzy ven. Jeho tlak na chvílečku vyletí do astronomických výšek, ztuhne jak špalek a s upjatýma očima, které by se daly ustríhnout nůžkami sleduje, zda se číhátko nepřilepí na udici.

- 13 -

Vážení přátelé,

ČZS Velehrad svou činnost zaměřil na poznávání okolní přírody obce Velehrad, vstřícnému a ohleduplnému chování k životnímu prostředí ve spojení s pořádáním turistického a cykloturistického přechodu Chřibů. Jde nejenom o prohloubení vztahu k přírodě, ale taky o dobrovolnou účast na otestování osobní zdatnosti. Každý z účastníků se může rozhodnout pro pěší nebo cykloturistickou trasu podle svých zdravotních a tělesných možností.

Předchozí ročníky byly pořádány vždy v předposlední květnový víkend. Letošní jubilejní X. ročník se však z technicko-organizačních důvodů uskuteční až začátkem II. pololetí letošního roku a to v sobotu 20. září 2008. S bližšími informacemi budete obeznámeni v červencovém Zpravodaji obce. Jsme přesvědčeni, že nám zůstanete věrni i v letošním roce a připojíte se spolu s ostatními účastníky na poznávání hezkých podzimních krás Chřibských lesů.

Pro své spoluobčany, kteří se starají o své nejbližší okolí, nabízíme možnost zapůjčení inventáře orga-

nizace. Jedná se zejména o zahradnické nůžky zn. FISKARS, které umožňují bez použití žebříků stříhání větví do průměru 2 cm až do výše 2,5 - 3m. Pro zpracování větví na kompostování nebo případnému mulčování lze využít štěpkovač větví o napětí 220 V. K případným drobným stavebním úpravám nabízíme využití stavební míchačky o napětí 380 V s obsahem 1 až 2 stavebních koleček. Vše za symbolický poplatek 30 Kč/den. Pro členy ZO ČZS je zapůjčení zdarma. Informace o způsobu využití a podmínkách zapůjčení můžete získat od jednatele ZO ČZS p. Josefa Vlčka nebo předsedy p. Jiřího Kapitána.

Informaci i odborných rad o ošetřování okrasných i užitkových zahrad a pozemků je dostatečné množství uváděno v mediálních prostředcích a odborných časopisech. Potřebné informace o výskytu škůdců v našem regionu bývají zveřejňovány formou „Signalizace“ v informační skřínce Obecního úřadu.

S přáním
hodně zdraví a pracovního úsilí při jarních pracích
Jiří Kapitán - předseda ČZS Velehrad

Informace a služby • • • • •

- **POZVÁNKA NA PIETNÍ AKT** u příležitosti výročí osvobození naší obce konaný dne 30. 4. 2008 v 18:30, v 19:00 hod **stavění máje**
- **SBĚR NEBEZPEČNÉHO ODPADU** v 1. pololetí bude 10. dubna - na parkovišti, odvoz v 18,30 hod
- **VELKOOBJEMOVÝ ODPAD** - kontejnery ve statku - sobota 12. 4.
- **SBĚR STARÉHO ŽELEZA** - pořádají hasiči - sobota 12. 4.

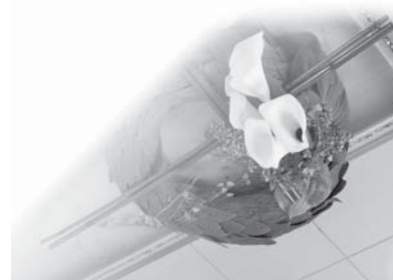
CZECHPOINT
(Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál)
Obecní úřad Velehrad umožňuje zajištění ověřených výstupů
z Obchodního rejstříku, Katastru nemovitostí,
Živnostenského rejstříku a z Rejstříku trestů.

Masáže sportovní, rekondiční, regenerační
Manuální lymfodrenáž, Baňkování
Dořnova metoda, Breussova masáž
Lenka Vaňková
Registovaná všeobecná sestra
Zahradní 291
687 06 Velehrad
tel: 603 443 169
vankovalen@seznam.cz

Z obecní matriky • • • • •

Úmrtí

17. 12. 2007	Jarmila Janáčková, 53 let, DZP
22. 12. 2007	Zdenka Burdová, 90 let
25. 1. 2008	Ludmila Vaculíková, 87 let
25. 1. 2008	Josefa Žiškova, 73 let, DZP
8. 2. 2008	Jiří Daněk, 74 let

Ulice Buchlovská

Ulice jako jakákoliv normální ulice, ale od jiných se trochu liší.

Tato ulice má velkou tradici, poněvadž je jedna z nejstarších na Velehradě. Dá se to i odpozorovat na stávajících domech, které jsou dnes již přestavěné, některé zchátralé, některé již neexistují ... Ovšem ve vzpomínkách neustále doplňují celkovou minulost ulice. Že je jednou z nejstarších poznáme také podle čísel popisných, jako je třeba čp. 2 až třeba 15.

Tato ulice patří také do zóny chráněné památkovým úřadem, ale přesto zub času se na ni stále domáhá změn.

Tato ulice se jmenuje Buchlovská, snad i proto, že se touto ulicí dá projít jedním směrem až na Buchlov. Ulici také říkali „*Průmyslová*“. Proč, to objasníme později. Dodnes jí také někteří říkají „*Severská*“, protože bývá nejvíce postižena zimou, sněhem a ledovci, která mizí jako poslední v obci. To už někde začínají kvést pozdravy jara. Začátek ulice se vždy počítal tam, kde byl největší shluk dětí. V tomto případě to byla obrovská šopa místního statku, která byla krytá a s velkým množstvím slámy. Dnes je na tomto místě krásný areál Domova pro osoby se zdravotním postižením.

Výška trámův se slámou byla až osm metrů - to se to řádilo a skákalo! Byl to prostor částečně od rodičů zakázaný. V celém kompletu jsme měli protlačeny tunely, které byly tak složité, že jsme nikdy nevěděli, kterou stranou se objevíme na světle. Nebezpečnost těchto hrátek jsme si ovšem tenkrát neuvědomovali.

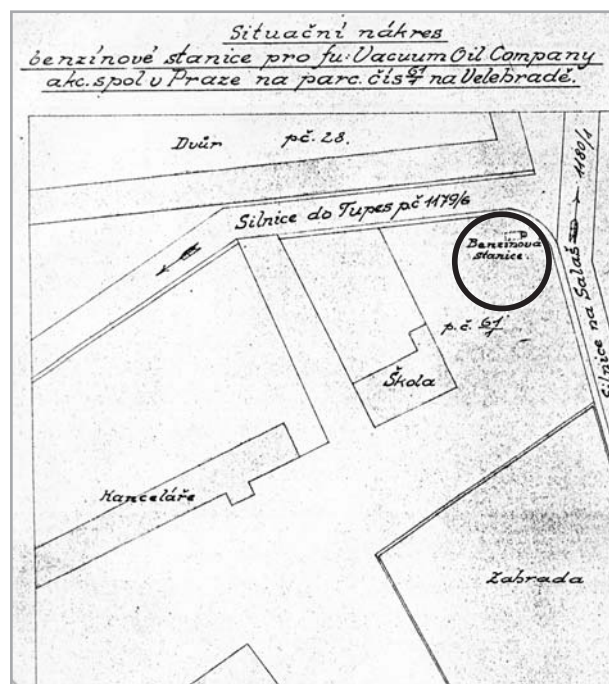
Naší ulicí také protékal potok. Byl to vlastně náhon na provoz mlýna. Potok procházel přes soukromé pozemky a končil tzv. „*Zástavou*“. Na této vodě jsme velmi rádi jezdili v létě na važtrokách a v zimě na krách. Také jsme měli na naší ulici tři malé a jeden velký most. Ulice na začátku od severní strany vlastnila také malý rybníček zvaný „*Močidlo*“. U tohoto žabince jsme jako děti setrvaly snad každý den. Tady se odehrávaly všemožné hry, jako na četníky a na zloděje, na doktory a připravovali se na steče s ulicí Salašskou.

Toto „*Močidlo*“ bylo také nutné jako pracoviště pro namáčení klád a pak do nich vrtali po délce otvory. Bylo to vodovodní potrubí z borového dřeva. Dělal to pan Horecký, který měl také více práce na Velehradě - jako řídit stavění máje a střilet z hmoždířů při Božím těle. Pracoval také jako páleník v místní páleníci naproti „*Nalévárně*“. Také měl hospodu u Heroldů (naproti řezníka pana Vrzaly). Bydlel také na ulici Buchlovská - dům je stále v provozu. Potok (náhon) byl v jednom místě o metr výš než domek pana Bretčnjadra. Tak měl výhodu při napájení dobytka, ale nevýhodu při sebemenším zvednutí vody. Jeho manželka Babuša okamžitě začala kydat hnůj mezi dveře, aby zachránila pohromu. Tento pán byl náruživý kuřák a obratný krejčí. Aby se nemusel neustále bavit, tak

mnohdy chodil i ve třech košilách a samozřejmě jako frajer i s vázankou. Při případné urgenci od zákazníka, vždy říkal „*už su v nich*“. Opravdu zkoušel vždy na sobě, jak mu opravené kalhoty padnou a nějakou dobu v nich chodil. Babuša se starala o zvířata a drůbež, kterou chovala v kuchyni nad sporákem. Podnikala jako trafikantka. Doma měla okénko vždy připravené obsloužit kuřáky. Na křižovatce u Rozárky (*Morový sloup*) měla dřevěnou červenobílou trafikku. Nám sloužila jako odrazový můstek pro bezplatnou jízdu na žebříku autobusu. To bylo tak, že na naší ulici měl firmu „*Autodoprava*“ pan Fryšták. Byl odborník na auta, vlastnil dva autobusy. Jeden se jmenoval „*Plivča*“. Tento autobus byl uvnitř velmi nízký, takže se v něm dospělý nemohl ani postavit. Pro nedostatek místa se musely větší zavazadla dávat na střechu. A proto na zadním čele byl žebřík skoro až na zem. Tak jsme vymysleli, že toho využijem a na střídačku se budem vozit. Vymyšleno jsme to měli parádně. Po třístech metrech autobus končil jízdu a než zastavil, muselo se seskočit. Ovšem zapomněli jsme, že Babuša to na nás pískne. Rodičové to začali kontrolovat. No a jak to dopadlo? Jako obvykle - výprask a zákaz.

Tento pan Fryšták opravoval auta, měl také své učně. Samozřejmě že i z naší ulice. Když někdo potřeboval benzin, pan Fryšták sedl na kolo a otevřel benzinku na rozcestí. Rukou napumpoval benzin. Ten uměl všechno. Hasičům udělal stříkačku, vždy připravil kování na máj atd. Měli jsme ho velice rádi. Po večerech hrával na svém balkonku na heligonku a měl také bubny. To bylo něco! A aby firma dobře pracovala, tak autobusem musely jezdit jeho děti i s manželkou ...

Jaroslav Kapitán
(pokračování přístě)

Jak se u nás o Velikonocích klepávalo

Hrkání klepání, řehtání a vůbec všelijaké lomození se rok co rok vznáší od Zeleného čtvrtku až do Bílé soboty nad vesnicemi Slovácka. Kostelní zvony naopak před Velikonocemi mlčí. Aby ne. Vždyť z věží kostelů prý odlétly do Říma, což nelze pochopitelně brát doslova. A tak je řada na chlapcích školou povinných, aby s dřevěnými hrkači a trakaři vyhnali Jidáše, Ježíšova zrádce.

Bylo tomu tak i v době mého dětství, tedy před bezmála šedesáti lety. Velikonoční klepání bylo u nás na Stupavě, stejně jako dnes v kterékoliv obci, výsadou pánů klubů. „Synku, zvony na Zelený čtvrtek večer odlétnou na znamení smutku nad Ježíšovým utrpením na tři dny do Říma. Než se na Bílou sobotu, po slavnostním vzkříšení Krista, zvony na věže kostelů zase vrátí, budeš chodit se svými kamarády třikrát denně klepat,“ vysvětlila mi v mých šesti letech maminka důvod velikonočního hrkání. Nezmínila se však o tom, že na Jidáše platí tragač a na děvčata pomlázka.

Táta oprášil staříčkový klepač, děděný z pokolení na pokolení a já na Zelený čtvrtek, už dlouho před polednem, jsem poprvé zamířil ke kříži v centru vesnice, kde se scházeli kluci z horního i dolního konce Stupavy. Nejstarší „dolňák“ i „hornák“ se ujali velení. Poklekli jsme na fundament pod křížem, pomodlili se otčenáš a seřadili jsme se do průvodu. Na čele hornáků i dolňáků šli kluci s trakařovými hrkači, za nimi pak hoši s ručními řehťáčkami a nakonec ti, co měli klepače. Prošli jsme uličkami dědiny a u každého z křížů jsme sundali čepice, poklekli a pomodlili se Anděl Páně. Motlitbu vždycky předříkával vedoucí klepání. Před velkopátečním ranním klepáním jsme se všichni umyli ve Stupavce.

Od té doby v ní uběhlo hodně vody. A protože všechny velikonoční tradice rozvernosti jara přispívají, udržují se na Slovácku, ale nejen tam, tradice hrkání a klepání dodnes. Díky pánům klukům, kteří jsou vybaveni klepači, hrkači, řehťáčkami i trakaři, jejichž dýžky zakopávají o ozubená dřevěná kolečka, je před Velikonocemi i v ulicích Velehradu rámus přímo pekelný a uši rvoucí. Na Bílou sobotu pak obejdou „klepáci“

vesnici s jidášem, aby je v tom či onom domě počastovali nějakou sladkostí nebo i penězi, o něž se pak kluci bratrsky podělí.

Nejeden malý hoch - zapomětlivec si v sobotu po hrkání zajde uřezat vrbové proutí, aby si z něj sám nebo za pomoci svého táty nebo dědy upletl pomlázku, kterou o Pondělí velikonočním vyšlehá svou mámu, sestru a kamarádky. Ty klukům za odměnu dají malovaná vajíčka, kraslice, cukroví či peníze a na tatar jim uváží pestrobarevnou mašli. Jenže v posledních letech se pomlázky, žíly či tatary z rukou kluků poněkud vytrácejí. I letos je v mnoha případech nahradí větévky jalovce, pod nimiž se budou dívky více prohýbat. Nic proti tradici, která patří neodmyslitelně k velikonoční koledě - šlaháče. Každoročně je po ní smutný pohled na poničené jalovce v naší přírodě i v předzahrádkách domů. Je třeba připomenout, že jalovec je v naší přírodě zákonem chráněný.

Text a foto Zdeněk Skalička

Vánoce v Domově důchodců Buchlovic.

Vánoce v penzionu Břestek.

Marie Růžičková (85 let).

František Zich (65 let)

Pro pamětníky

Rodina Horková, r. 1923

Paní Marková, Vlčková, Grebeníčková
a pan Balíček - r. 1942.

KULTURNÍ KALENDÁŘ 2008

12. 1. MYSLIVECKÝ REPREZENTAČNÍ PLES

5. 7. NÁRODNÍ POUŤ

23. 3. VELIKONOČNÍ ZÁBAVA

6. 9. VELEHRADSKÉ HODY

31. 5. DEN DĚTÍ

22. 9. PŘECHOD A CYKLOPŘEJEZD CHŘIBŮ

2. 7. - 5. 7. DNY LIDÍ DOBRÉ VŮLE

15.10. BESEDA S DŮCHODCI

4. 7. VEČER LIDÍ DOBRÉ VŮLE

23.12. ZPÍVÁNÍ U VÁNOČNÍHO STROMU

26.12. ŠTĚPÁNSKÝ KONCERT

Vyšlo 19. března 2008, náklad 400 výtisků.

Adresa redakce: Obecní úřad Velehrad • IČO 291 536 • evidenční číslo MK ČR E 101 58 • Redakční rada: Stanislav Gregůrek, Eva Hanáčková, Anna Straková • Foto: archiv OÚ, J. Rohel, STUDIO 5 • K vydání připravilo: STUDIO 5 • Tisk: HUDEC Print
Velehradský zpravodaj najdete i na stránkách www.velehrad.cz. Uzávěrka příštího čísla 23. 6. 2008.

Neprodejné